

Arkivsaksnr.:
2021/15859

Dokumentdato:
10.02.2023

Styre:
Fakultetsstyret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Styresak:
7/23

Møtedato:
21.02.2023

Årsrapport 2022- Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Bakgrunn

Alle fakultet/avdelinger ved UiB skal årlig utarbeide samlet HMS-årsrapport som skal oversendes universitetsdirektøren. Formålet er å sikre at det systematiske HMS-arbeidet ved UiB er i tråd med myndighetskrav og interne regler, vurdere om aktivitetene i HMS-arbeidet er hensiktsmessige i forhold til UiBs virksomhetsmål, avdekke forbedringspotensialer, og vurdere og prioritere tiltak.

Enhetenes rapporter behandles i UiBs arbeidsmiljøutvalg (AMU) og i universitetsstyret som del av UiBs HMS-årsrapport.

SV-fakultetet har åtte verneområder som er de syv instituttene og fakultetsadministrasjonen. Enhetene skal årlig rapportere på HMS ved å besvare et standardisert elektronisk spørreskjema. Skjemaet skal besvares av leder og verneombud i fellesskap. Alle enheter har levert HMS-rapport for 2022.

Nedenfor følger en samlet rapport for fakultetet som er utarbeidet på bakgrunn av enhetenes HMS-rapporter og lokale HMS-handlingsplaner.

Rapporten er utarbeidet i samarbeid med hovedverneombud for fakultetet, og lagt frem for Informasjons- og drøftingsutvalget.

Del 1. Systematisk HMS-arbeid

HMS-organisering

Som i 2021 hadde alle enhetene utarbeidet HMS-handlingsplaner for 2022 med tiltak, ansvar og tidsfrister.

Det ble foretatt ARK-undersøkelser på alle enheter i 2021. En enhet gjennomførte også en ARK-undersøkelse i 2022. Etter planen skal neste ARK-undersøkelse gjennomføres i 2024.

Seks av åtte enheter melder at de har en skriftlig oversikt over delegerte HMS-oppgaver (som f.eks. HMS-koordinator, miljøkontakt, lab. ansvarlig, feltleder, brukers representant og plassansvarlig for brann). Alle enhetene melder at de tilrettelegger for at ansatte kan medvirke i HMS-arbeidet.

Alle enheter melder at de følger UiBs retningslinjer for tilrettelegging og samarbeid mellom linjeleder og verneombud. Dette praktiseres bl.a gjennom møter i forbindelse med HMS-rapportering og utarbeiding av HMS-handlingsplaner, samt vernerunder. Noen enheter melder om jevnlig møter mellom linjeleder og verneombud/varaverneombud. Retningslinjen praktiseres også gjennom HMS dag og stabsmøter. Retningslinjen viser til at det skal være

regelmessige møter kvartalsvis for å sikre systematisk HMS-arbeid. Samtlige enheter ivaretar dette gjennom god kontakt og løpende dialog mellom leder og verneombud. I tillegg gjøres HMS rapporter og handlingsplaner lett tilgjengelige for de ansatte.

HMS-kompetanse

Tre enheter oppgir at leder ikke har gjennomført «HMS for ledere» eller tilsvarende HMS-kurs, mens fem enheter oppgir at leder har gjennomført dette. Dette er noe som vil bli fulgt opp i 2023. Alle enheter oppgir at ansatte har fått nødvendig informasjon og opplæring i HMS for å utføre sitt arbeid på en trygg og forsvarlig måte. Alle enhetene praktiserer rutiner for mottak av nytilsatte. Fem enheter oppgir at verneombud har gjennomført 40-timers grunnopplæring i HMS.

På spørsmål om gjester ved enheten har fått nødvendig informasjon og opplæring i HMS for å utføre sitt arbeid på en trygg og forsvarlig måte, svarer fem at dette ikke er aktuelt. På samme spørsmål om studenter svarer tre enheter at dette ikke er aktuelt, en enhet svarer nei, mens fire svarer ja. Alle enhetene praktiserer rutiner for mottak av nytilsatte.

Fakultetet har som mål at både ledere og verneombud har nødvendig HMS-kompetanse og vil følge opp at nødvendig HMS-kurs vil bli gjennomført i 2023.

Gode arbeidsfellesskap

Seks enheter melder at de har kartlagt det psykososiale og organisatoriske arbeidsmiljøet. To enheter viser til ARK kartleggingen fra 2021 og legger dette til grunn for at slik kartlegging ikke er gjort i 2022.

Som tidligere nevnt har en av enhetene valgt å gjennomføre ARK undersøkelse også i 2022 som et tiltak for å holde et øye med arbeidsmiljøet.

Sju av enhetene rapporterer at UiBs rutiner for oppfølging av sykmeldte er gjort kjent ved enheten. Når det gjelder retningslinjer for konflikthåndtering, for forebygging og håndtering av mobbing og trakassering, UiBs rusmiddelpolitikk og retningslinjer for varsling, så er dette i hovedsak gjort kjent ved enhetene. To enheter oppgir at ikke alle disse er kjent ved enheten.

God risikokultur og beredskap

Det foregår i liten grad risikofyllt arbeid ved SV-fakultetet. Unntaket kan være ansatte på reise eller ansatte og studenter på feltarbeid eller ekskursionsjoner. Ved flere institutt har både studenter og ansatte reisevirksomhet i områder som kan være risikofylte. Det foretas risikovurderinger fortløpende i fagmiljøene knyttet til denne type aktiviteter.

Fire av åtte enheter melder at risikovurdering i ulik grad har vært gjennomført ved enheten. Institutt for geografi og Institutt for sosialantropologi er begge institutter med mye feltarbeid og ekskursionsjoner, også til områder som kan være risikofylte. Institutt for sosialantropologi oppgir at de ikke har fullt ut fulgt formelle prosedyrer for risikovurdering, men at det er stor bevissthet omkring risikovurdering i ledelse og stab. I 2022 gjaldt dette særlig risikovurderinger knyttet til medarbeidere som skulle reise på feltarbeid. Institutt for geografi melder at de har først og fremst hatt søkelys på feltarbeid og feltkurs.

Smitterisiko og andre koronarelaterte forhold som i 2021 var et gjennomgående tema, er ikke i like stor grad gjenstand for vurdering, men er en medvirkende årsak til at både Administrasjonen og Sosiologisk institutt ikke har gjennomført risikovurdering knyttet til HMS. Administrasjonen er ikke helt ajour etter pandemien og Sosiologisk institutt viser til merarbeid

knyttet til Covid-19 tilpasninger. Ved Institutt for politikk og forvaltning har risikovurdering vært gjort fortløpende i forbindelse med organisatorisk omstillingsprosess, samt smitteverntiltak, men dette er ikke blitt nedfelt i skriftlige planer. Institutt for økonomi viser til at arbeidets art og lokalitet i liten grad innebærer særlig risiko for større skade/fare.

For administrasjonen er det tidligere gjennomført risikovurderinger knyttet til Informasjonssenter og veiledningskontor i SV-bygget i forhold til de ansattes sikkerhet. Noen av tiltakene som er gjort i 2022 er ominnredning, montering av alarmklokke og kurs i håndtering av truende situasjoner.

Samtlige enheter melder at UiBs retningslinjer for brannvern er gjort kjent ved enheten, men fire av enhetene oppgir å ha manglende lokale rutiner for beredskap.

Majoriteten av enhetene har lokale rutiner for beredskap og alle har informert om retningslinje for oppfølging av HMS avvik. Halvparten av enhetene er kjent med retningslinjer for håndtering av vold og trusler og for de aktuelle enhetene oppgir alle at de er kjent med retningslinjer for HMS ved feltarbeid, tokt og gruppereiser.

Ingen av enhetene har aktiviteter som innebærer arbeid med kjemikalier, biologiske faktorer eller strålevern.

Trygge og funksjonelle arbeidsplasser

Fem enheter rapporterer at de har kartlagt det fysiske arbeidsmiljøet i 2022, noe som er en liten økning fra forrige år.

I tre enheter har det vært planlegging og iverksetting av nye arbeidsplasser og HMS er ivarettatt i samtlige saker.

Ved Institutt for informasjons- og medievitenskap har det vært gjennomført en verdivurdering iht styringssystem for sikring av bygg og verdier.

De viktigste erfaringspunktene knyttet til digitalt arbeidsmiljø ved enhetene i 2022 har gått i retning av at man ser større verdi i å samles fysisk på møter for å bygge og vedlikeholde et godt arbeidsmiljø. Samtidig tilrettelegges det også for digital tilstedeværelse dersom oppmøte fysisk av ulike årsaker ikke er mulig å få til. Fortsatt er det behov for opplæring da det fortsatt er problemer knyttet til optimale tekniske løsninger. Det er meldt inn et ønske om mer involvering når nye tekniske løsninger utvikles og innføres. UiBs avtale om hjemmekontor er gjort kjent ved sju av åtte enheter.

En av enhetene som er lokalisert/har aktivitet med eksterne samarbeidspartnere melder at de har samordnet HMS-arbeidet. Dette gjelder Institutt for geografi som samordner i forbindelse med felles feltkurs med blant annet geovitenskap.

Institutt for økonomi har i 2022 gjennomført førstehjelpskurs for alle sine ansatte.

Del 2. HMS-mål og tiltak

Fakultetets handlingsplan for HMS-arbeidet ble utarbeidet for perioden 2017-2019. Denne handlingsplanen ble besluttet forlenget ut 2022. Begrunnelsen for dette er dels fordi UiB besluttet å prolongere den overordnede HMS handlingsplanen ut 2022 og dels i påvente av en ny strategiplan for SV fakultetet. Strategiplanen for SV fakultetet for perioden 2023- 2030

er forventet vedtatt våren 2023. Arbeidet med en langsiktig handlingsplan vil iverksettes etter dette.

Eksisterende handlingsplan følger vedlagt og bygger på universitetets handlingsplan, strategiplan for fakultetet, samt årsrapporter og handlingsplaner fra de ulike enhetene.

Fakultetet har i planperioden hatt følgende mål og tiltaksområder:

- Gode arbeidsfellesskap
- God risikostyring og beredskap
- Trygge og funksjonelle arbeidsfellesskap
- Ansvar for ytre miljø

Det utøves et godt HMS-arbeid ved fakultetet, og vi ser fremgang på en del områder. Det er særlig positivt at alle enhetene i 2022 har utarbeidet HMS-handlingsplaner med konkrete tiltak. Fakultetet vil fortsatt ha fokus på at ledere og verneombud får nødvendig opplæring, og at enhetene jevnlig gjennomfører HMS-kartlegginger, risikovurderer og følger opp med nødvendige tiltak.

Videre skal fakultetet opprettholde fokus på å gjøre rutiner for beredskap kjent på alle enheter. I tillegg vil fakultetet sørge for at retningslinjer for konflikthåndtering, for forebygging og håndtering av mobbing og trakassering, UiBs rusmiddelpolitikk og at retningslinjer for varsling blir gjort bedre kjent.

Forslag til vedtak:

Styret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet tar årsrapport for Helse, miljø og sikkerhet 2022 til etterretning.

Jan Erik Askildsen
dekan

Alette Gilhus Mykkeltvedt
fakultetsdirektør